No. 4. 1817.

BREDASCHE COURANT.

ZATURDAG den 25 JANUARIJ.

RUSLAND.

PETERSBURG den 29 December.

Legerbeval van Z. M. den Keizer, van den 12den (24sten) december. Aan de Generaals, Staf- en Opper-officieren van onze troepen.

In den loop van de laatste twee jaren met de onafgebrokene bewegingen der troepen, met rustelooze inspanningen en talrijke veldslagen verbonden, en eindelijk door Gods genade gelukkig geëindigden oorlog, heb ik de wereld getoond, dat ik niet alleen als zoon des vaderlands uwe eigene eer en roem verdedigd, maar ook als vriend der menschheid, andere natien hare onafhankelijkheid terug gegeven, en zelfs aan die genen, welke tegen u gestreden hebben, hunne vrijheid geschonken heb. De zoo uitstekende daden van uwe dapperheid en moed zijn boven alle lofspraak en belooning verheven. Het ware loon daarvoor vindt gij in Gods welbehagen en in uwe met vreugde vervulde harten, doch het dankbaar vaderland, hetwelk met u, het genoegen ondervindt, heeft ook van zijne zijde niet nagelaten, u zijne erkentelijkheid door alle mogelijke in menschelijke magt zijnde middelen aan den dag te leggen. Uwe daden werden zelfs op het slagveld, of na dat daar over de noodige berigten ingekomen waren door bevordering van rang en ordes-teekenen, beloond. Voor het vergotene bloed en de in dezen heiligen oorlog bekomene wonden, werdt gij, zoo veel mogelijk door toegekende voordeelen en de daaraan verbonden roem en algemeene achting, schadeloos gesteld. Voor de weduwen en wezen der voor het vaderland gesneuvelde helden, wordt door de regering zorg gedragen. Doch hierdoor is onze wensch om uwen ijver en uwe verdiensten naar waarde te beloonen, nog niet in vollen mate vervuld. Wij erkennen, dat uwe inkomsten ongelijk gering zijn in vergelijking met uwe ondergeschikten, en met betrekking der noodwendige levensbehoeften en wenschen dezelve daarom te verhoogen; doch de veelvuldige benoodigdheden des Rijks hebben zulks tot nog toe belet, [illegible] biedt zich thans de mogelijkheid aan, [illegible] wij vervullen alsdus tegenwoordig onzen lang gekoesterden wensch, met het grootste vergenoegen, en verklaren het volgende:

Art. 1. Den gezamenlijke Staf en Opperofficieren van onze lijfgarde, van onze armée, van de guarnizoenen der steden, als anderzins van den vaandrig tot den overste ingesloten, verleenen wij eene aanzienelijke vermeerdering van inkomsten.

Art. 2. Aan de Kommandanten der Garde, zoo ook aan die der onderscheiden regementen, aan de Brigade-Generaals, aan de Chefs der Divisien, de Chefs der Generale Staven van de armée, en aan die genen, welke afdeelingen derzelver kommanderen, verleenen wij, behalve de aan hunnen rang toekomende vermeerderde inkomsten, eene toelage, onder de benaming van tafelgeld.

— Art. 3. De betaling, zoo der toelage als der tafelgelden, hebben wij bevolen, dat, op den 1sten januarij van het jaar 1817, eenen aanvang zal nemen.

Petersburg den 12 december 1816.

ALEXANDER.

— Onze koers wordt, door het vele geld, hetwelk door den sterken opkoop van granen, in Rusland inkoomt, dagelijks beter. De roebel is van 7 tot 10 schellingen, Hamburger-gestegen.

GROOT-BRITTANJE.

LONDEN den 17 Januarij. De Fransche geldleening hier te lande is thans het onderwerp aller gesprekken. De courier verzekert dat de huizen van Baring te Londen, Stope Parish te Hamburg en Lafitte te Parijs, zich met deze belangrijke leening belasten; dat dezelve 300 millioenen franken zal bedragen en dus zoo veel, als waarop het te kort voor Frankrijk, gedurende het loopende jaar is geraamd geworden. De Morning Chronicle laakt den maatregel, doet dezelve als een misslag der ministers voorkomen, met te verzekeren dat het ministerie aan de geldschieters waarborgen belooft, als onderanderen dat hetzelve aanneemt om het eiland Martinique zoo lang ten behoeve der geldschieters te bewaren, als de leening niet afgelost zal zijn. De courier spreekt zulks ten stelligste tegen en verzekert dat het Ministerie geheel vreemd is aan deze operatie; dat dezelve niets anders is dan eene bijzondere onderhandeling tusschen de Fransche regering en de kapitalisten hier te lande. Voorts meent men dat de geldschieters voor honderd franken zullen ontvangen — 70 in inscriptien op het grootboek, tegen de tax van 52, en 30 in bons losbaar op bepaalde tijden; weshalve onze papieren alzoo berekenen dat de geldgevers 9⅞ ten honderd aan renten zullen kunnen maken. Voorts vermelden de papieren in 't algemeen het gerucht, als of de mogendheden zouden hebben toegestemd om een vijfde gedeelte van de occupatie armée in Frankrijk, en alzoo 30,000 man, naar huis te laten marscheren, ten einde het bezwaar voor Frankrijk merkelijk te verligten.

NEDERLANDEN.

BRUSSEL, den 14 Januarij. Men houdt zich hier thans bezig met de organisatie van een korps hellebaardiers, bestemd om de wacht bij den persoon des konings te doen; men zegt dat dezelve uit 136 man zal bestaan.

Bij de tentoonstelling der schilderijen worden die van onzen beroemden kunstschilder Odevaere met het meeste belang beschouwd.

Met het aanstaande voorjaar zullen alhier de nieuwe Munt-specien geslagen worden.

BRUSSEL den 20 Januarij.

Tweede Kamer der Staten Generaal.

Zitting van Maandag den 20 Januarij.

De President geeft aan de Vergadering kennis van eene bij hem ontvangene missive van Z. EXC. den Secretaris van Staat, daarbij inzendende eene nieuwe redactie van wet, betrekkelijk de Paarden posterij. Deze nieuwe redactie zal gedrukt, aan de leden gedistribueerd, en aan de sectien verzonden worden, ten fine van onderzoek.

De centrale sectie brengt rapport uit wegens het ontwerp van wet, strekkende om eene geldleening te openen, ter aanlegging of verbetering van wegen, bruggen, kanalen of andere werken van dien aard.

De President heeft vervolgens aangekondigd, dat de vergadering zich in comité generaal zoude veranderen, en heeft het publiek verzocht, de tribunes te willen verlaten.

Waarna de vergadering werd gescheiden en geadjourneerd tot morgen op den middag.

BRUSSEL den 20 Januarij. De berigten uit Cambraij melden dat verscheidene Oostenrijksche, Russische en Pruissische Generaals naar Parijs zijn vertrokken om zich bij den Hertog van Wellington te vervoegen. Alles schijnt aantekondigen dat Z. H. zich aldaar nog eenigen tijd zal ophouden, en dat aldaar de belangrijke onderwerpen hangaande de achterstallige, oorlogs-contributie en, welligt ook aangaande de vermindering van de occupatie armée, bijaldien de Mogendheden daartoe mogten toestemmen, behandeld zullen worden. Inmiddels is tot dus verre in de politie geene verandering gekomen. Lord Hill, welke, gedurende de afwezigheid van den Hertog de troepen kommandeert, onderhoudt eene active correspondentie met den Veldmaarschalk, bijna dagelijks ziet men couriers aankomen en vertrekken.

In Champagne en de noordelijke fransche provincien, alwaar de Bourbons den meesten aanhang hebben, bestaat ook nog eene partij, welke telkens met kracht arbeidt om zoodra eene gelegenheid zich voordoet, wantrouwen en onrust te verspreiden. Zoo heeft men bij gelegenheid van de jongste ongesteldheid van Z. M. den Koning van Frankrijk, met ijver het gerucht doen verbreiden dat de fransche Kroon bestemd was voor den Hertog van Orleans, zich thans in Engeland bevindende, een gerucht, 't welk men met zoo veel kunst algemeen heeft weten te maken dat het allerwege en bijzonder in Rijssel, Arras, en Amiens vrij wat onzekerheid en onrust heeft gebaard. De jongste berigten uit die streken echter melden dat men zich deswegens begint gerust te stellen.

— Altijd naauwlettend op ons werk van om die nieuwe ontdekkingen bekend te maken, waarvan het nut strekken kan ten welzijn van het algemeen. De uitvinding van den alom beroemden Fourcroij, waarvan de proeve onlangs, met den buitengewoon goed gevolg in de hospitalen van Pavia en Milaan genomen is, verdient in alle opzigten eene der gewigtigste van deze soort genoemd te worden, wij bedoelen het nuttig gebruik van het *acid: mur: oxyg:* in de behandeling van de verschrikkelijke ziekte der *Watervrees.*

(*Vervolg op de kant van deze bladz.*)

De beroemde Hoogleeraar Brugnatelli heeft volkomen door de toediening van dit middel, acht kinderen genezen die door dolle honden gebeten waren. De erkentelijke familie dezer kinderen heeft, ter gedachtenis aan deze gebeurtenis, een marmeren steen toegewijd, met een opschrift, waarbij dit voorval wordt omschreven. Dit *acid: mur: oxyg:* moet, volgens de leerwijze van den hoogleeraar Brugnatelli, versch vervaardigd zijn, ten einde hetzelve de, in dat geval gewenschte, levendigheid en geest in zich bevatte. Men dient hetzelve toe zoo wel tot uitwendig gebruik op de wonde, als tot inwendig geneesmiddel, en dit laatste of bij pillen, of gekneed onder het brood, of bij drank, in water, hetwelk men met honing of stroop verzoet heeft.

— Met genoegen kan men melden, dat men berigten heeft ontvangen, gaande tot den 11den dezer, van het schip *de Hoop en Fortuin*, met troepen naar Oost-Indie bestemd, geschreven in zee, alswanneer alles aan boord van hetzelve wel was.

Volgens een brief van Embden van den 10den januarij, had men aldaar een brief ontvangen van kapitein G. L. de Haan, voerende het Embder schip *Johan Herman*, gedateerd Tripoli den 11den november, zijnde van den volgenden inhoud:

Mijn heer!

Mijn vorige was van den 14den october uit Larrache, doch twijfele zeer UEd. die geworden is, daarom herhaal ik nog eens, dat wij denzelfden dag van ons vertrek van Lissabon, zijnde den 25sten september, nabij Roxent, door een Tripolitaansch oorlogs-vaartuig zijn genomen, hetwelk onze Engelsch-Hanoversche vlag met wilde respecteren, en zijn gisteren tegen den middag alhier gearriveerd, hebbende bij het inzeilen de Kapitein van het vaartuig onze vlag aan zijn voorstengstag ten halverwege geplaatst. De engelsche consul-generaal dit te zien krij-

('*t vervolg op de tweede bladzyde.*)

gende, haalde op hetzelfde oogenblik zijne Groot-Brittannische vlag neder, ging tot den Koning, zoo als dit na ik met een gedeelte van mijn volk ook deed, en de kapitein van het vaartuig, hetwelk men een corvette noemt, werd, aan land gekomen zijnde, aanstonds gebonden. De consul en ik voor den koning zijnde, werden wij met het schip voort vrijgegeven; daarop verscheiden salvo's gedaan van 's konings slot, waarmede wij onze vlag opheisten en de kapit. die ons opgebragt had, werd terstond daarop aan zijn stag, ter zelfder hoogte waar hij, nog geen half uur te voren, onze vlag had laten waaijen, opgehangen, tot satisfactie van de Engelsch Hanoversche vlag; wij zullen alles betaald krijgen, doch moeten met de *Johan Herman* van hier naar Maltha; denkende na twee dagen te vertrekken en schrijve van Maltha nader; ik ben met al mijn volk nog gezond enz.

ANTWERPEN den 20 januarij. De assisses in de provincie Antwerpen, voor het eerste trimestre van dit jaar 1817, hebben van dezen dag eenen aanvang genomen.

De eerste zaak, welke daarvoor gebragt wordt, is de verdonkering, welke op het einde van jaar 1815 heeft plaats gehad van een groot aantal slagtvee, 't welk eerstelijk bestemd geweest was tot approvisionement voor onze troepen, welke een gedeelte uitmaakte van de legers der bondgenooten, maar waarover Z. M. beschikt heeft, na den veldslag van Waterloo, ten voordeele van die ongelukkigen, die, ten gevolge van dien veldslag of door het lang verblijf der legers, alles verloren hadden. De beschuldigden zijn ten getale van vijftien, onder welken men eenen Majoor telt.

De getuigen zoo ten voor- als na- deele zijn 60, a 70 in getal.

Deze zaak wordt bij geslotene deuren geïnstrueerd, en zal wel acht dagen voortduren.

LEEUWARDEN, den 13 januarij. Volgens een partikulieren brief uit Gelderland, openbaarde zich hier en daar ziekte onder het rundvee, waarschijnlijk een gevolg van het dezen zomer te lang in het water te laten gaan, om nog ginds en elders op eene kleine hoogte eenig gras te vinden, en van het voedsel van allerlei aard, hetwelk men de beesten gegeven heeft, om ze in het leven te behouden. Alleen in het Scheependom en Scholtambt Lochem waren reeds 158 runderen gestorven. Sommige boeren aldaar hadden twee derde van hun vee verloren. Hoezeer deze omstandigheid de ellende, die in dat gewest bereids heerscht, vergroot, kan elk begrijpen, en zal ook ieder die een deelnemend hart bezit, met deernis en onder betooning van werkdadig medelijden gevoelen.

BOXTEL den 20 januarij. Op het voorbeeld van vele voorname steden in ons vaderland, en in aanmerking nemende de nijpende behoefte der mindere volksklasse, hebben een aantal ingezetenen zich met den burgemeester dezer gemeente vereenigd, en eene inschrijving tot uitdeeling van Rumfordsche soep aan de behoeftigen geopend, met dat gelukkig gevolg, dat reeds een aantal van 78 huisgezinnen, ... driemaal per week, door deze inteekening worden gespijsd.

ROSSUM (in de Bommeler waard), den 18 Januarij De ongunstige zomer en najaar doen zich, hoe langer hoe meer, in derzelver nijpende gevolgen, bij den landman gevoelen. Aan de gevolgen van geleden gebrek en ongemak komt er veel vee om, ja in zulk eene menigte, dat er, sedert drie maanden, bijna zoo vele koeijen, jonge runderen, schapen en paarden zijn gestorven, als het getal beloopt, dat op deze plaats nog is overgebleven, en men vreest, dat het er niet bij blijve. Wanneer men in het oog houdt, dat ons plaatsje in het bovengedeelte van de Bommelerwaard ligt, dan kan men zich een denkbeeld van de beneden dorpen maken, welker schaden en verlies aan vee veel aanmerkelijker moet zijn. Het nog in leven gebleven vee wordt voor een gedeelte gevoed met ten halve gedorscht graan, dat men met het stroo, in plaats van hooi, tot voeder gebruikt. De vervoer van hakhout, in dit jaargetij anders hier zeer werkzaam, kan thans niet geschieden, dewijl de velden en binnen wegen voor wagen en paarden volstrekt niet bruikbaar zijn. Dit is eene flaauwe schets van den toestand van dit anders zoo vruchtbaar oord.

BREDA den 20 Jan. Ook alhier is de Verjaardag van H. K. H. ANNA PAULOWNA, Prinsesse van Oranje, eergisteren op eene waardige wijze gevierd. Met regt mag de reeds door andere dagbladen gemaakte aanmerking op dezen vreugde dag overwegings-waardig genoemd worden. Immers het was op den 18den Jan. 1795, dat het Huis van Oranje voor overmagtige en overweldigende vijanden, het vaderland moest verlaten, en van het Scheveningsche strand, zoo als het toen toescheen, voor altoos van ons afscheid nam; doch op dien zelfden dag werd in Ruslands hoofdstad eene Prinses geboren, die, na het herstel des Vaderlands, en na dat het Huis van Oranje in ons midden is terug gekeerd, de blijdschap van dat Huis en de hoop der natie uitmaakt, en voortaan de treurigste herinnering aan eenen dag van droefheid, in eenen heerlijken en waren vreugde-dag verkeert.

* BREDA den 20 Jan. Het alhier opgerigt Departement der Maatschappij *Tot Nut van het Algemeen*, heeft, bij alle zijne overige werkzaamheden, waarvan wij eerlang de gelukkigste gevolgen met grond mogen verwachten, ook, op het voorbeeld van de Edel Achtbare Heeren Burgemeesteren, bedacht geweest, om in de nijpende behoefte van hunne noodlijdende natuurgenooten, op eene edele wijze, te voorzien. Eene aanvankelijke bijdrage van eenige leden heeft reeds circa *f* 240 : — : — opgebragt, welke door het Bestuur zullen worden besteed, daar, waar verborgene en schamele armoede, ondersteuning vordert.

De ondergeteekende heeft op zijn verzoek, gedaan voor de Noodlijdende van de zes Maasdorpen, Kanton Oss, Provincie Noord-Braband, en geplaatst in het Dagblad dezer Provincie, in November en December 1816, ontvangen of orde om te ontvangen:

1°. Van den Heer *Breuch*, Ontvanger van het Enregistrement te Oss.	*f* 20 - 0 - 0
2°. Van een Eerwaardig Geestelijken uit 's Bosch	22 - 0 - 0
3°. Van den Heer *A. A.* uit Amsterd.	75 - 0 - 0
4°. Van den Heer *C. S. V. G.* uit 's Hage	100 - 0 - 0
Voor zichzelve 25 Ton beste Geldersche Aardappelen, aangekocht voor *f* 4 - 10 - 0 de Ton, is	112 - 10 - 0
En een Zestiende Kooplot in de Nederlandsche Loterij, N°. 41822.	
	f 329 - 10 - 0

De waarde van dit Geld zal, naar het voorschrift, ten meeste nutte voor die Noodlijdenden worden besteed; maar, daar het aantal in die zes Gemeenten zoo groot is, zal of kan de Weldaad van de vier geëerde Zenders, voor die Ongelukkigen weinig baten, zoo niet nog een grooter getal brave medelijdende harten, vooral in deze Provincie Noord-Braband, de edelmoedige ondersteuning van de gemelde Zenders gelieve te vermeerderen, ten einde de waarachtige nijpende Armoede van Hulpbehoevenden zoo veel mogelijk te leenigen.

De Nood, die Hoog, ja zeer Hoog was, neemt in dezen Winter hand over hand toe, door dat alles in de voorz. Gemeenten, nu ook Binnen-Dijks door het overloopen der Beersse Maas geïnundeerd is, waar door nu mede de hoogere Binnen-Weilanden tot aan de Huizen onder water gezet zijn, zoo is de hoop voor de Middelklasse, om hun weinig, nog overgebleven Vee, (waarvan onderscheidene dagelijks sterven) in 't leven te houden, geheel en al verloren.

De Ondergeteekende gaat dus voort te ontvangen, dat ieder Weldadende hoe gering ook, hem zal gelieven te bezorgen, en betuigt uit naam van de Noodlijdenden, de vier geëerde Zenders de opregtste dank voor hunne milde gift, welke de Groote God met de beste Zijner Zegeningen wil bekroonen!!

Groot-Lith, den 1 Januarij 1817.

D. LUYCX VAN BREUGEL,
Armmeester aldaar.

MARKT-PRIJZEN der Stad BREDA, van den 24 Januarij 1817.

	oude	nieuwe
Het Veertel Tarwe	*f* 24 : — :	*f* 16 : 15
——— Rogge	— : —	— 11 : 12
——— Boekwijt	— : —	— 11 : 4
——— Haver	4 : 2 :	—
Het pond Boter	— : 9 :	4
De Ton Aardappelen	— : — :	—
Het pond Rundvleesch	— : 4 :	8
——— Kalfschvleesch	— : 5 :	—
——— Schapenvleesch	— : 5 :	—
——— Versch Varkenvleesch	— : 5 :	2
——— Gerookt idem	— : 6 :	8
Het 1000 Eiken Telhout	*f* 3 : 3 :	*f* — : —
——— Doof Hout	2 : 6 :	— : —
Struiken	— : — :	— : —
De 1000 pond Hooi	— : — :	—
——— Stro	— : — :	—

ADVERTENTIEN.

** DE BOEKHANDELAARS G. VAN DIJK en J. H. DUISDEIKER, te Amsterdam, geven uit en hebben alom verzonden, N°. 1. voor 1817, van het letterkundig magazijn van wetenschap, kunst en smaak; waarin onder anderen voorkomen, behalve, oordeelkundige en onpartijdige beoordeelingen van alle nieuw uitgekomene boeken, als van: de Foere, Ehrenberg, Sander en Wachter, Cantzlaar Hora Siccama, de Staal Holstein, der Almanakken voor 1817 enz., leerzame en aangename Mengelstukken van allerlei aard, waartoe de voornaamste Geleerden onzes Vaderlands het hunne bijdragen. — als: de gelijkenis van het Verloren Schaap, Luk. XV: 3—7, over verbrandingen en het eenige zekere middel om dezelve spoedig en zonder pijn te genezen, Solon en Thales of over het geluk van den Echt. Over de

('t vervolg op de kant van deze blads.)

Oppermagt en het Bestuur. Levensberigt van den Heer Mr. J. Meerman. Bij den aanvang van het jaar 1817. (Dichtstuk) enz., enz. En daar het geacht publiek zelf door een ruim vertier aan dit (in plaats van de gesupprimeerde Hedend. Vaderl. Bibliotheek opgetreden), Maandwerk te schenken, genoegzaam over deszelfs waarde beslist heeft; gaan Schrijvers en uitgevers rustig op hun pad voort en zullen daartoe 's maandelijks hetzelve vervolgen. De prijs van elk Stukje is slechts 12 stuivers. Eerstgenoemde geeft thans ook uit, de tweede uitgave der geschiedkundige Proeve over de Wereldlijke magt der Pausen, à *f* 2 : 4 : — L. v. d. Werf, Weppelmansche Redevoering of Redevoering tegen Weppelman, à 10 stuivers, het bovengemelde is ook mede te bekomen te Breda, bij W. VAN BERGEN en Comp.

** De Boekhandelaars W. VAN BERGEN en COMP., te Breda, hebben op den 16den januarij 1817, aan Burgemeesteren verzocht, om in het Nederduitsch te drukken;

Les Battuécas, par Md. la Comtesse DE GENLIS, 2 *volumes*.

** Bij W. VAN BERGEN & COMP., is thans te bekomen: ALGEMEENE KAART VAN HET KONINGRIJK DER NEDERLANDEN, door Casparus Müller, Chartermeester van het Archief van Oorlog.

Op ordinair Papier . . . . . à *f* 9 : — : —
Op velin Papier . . . . . à 11 : — : —

** Bij W. VAN BERGEN & Comp. zijn te bekomen: LIJSTEN of REGISTERS van den Personeelen Omslag

... de Gemeenten ... [illegible]
Zij verzoeken de Heeren Burgemeesteren en Ontvangers, die dergelijke Reglementen verlangen, zich spoedig bij hun te adresseren, en op te geven, hoe vele hoofden hetzelve moet geschikt zijn.

** Bij W. VAN BERGEN & Comp., is afzonderlijk gedrukt en te bekomen, de voor alle Brouwers en ... Brouwerijen in ... betrekking staande personen onmisbare WET OP HET MIDDEL VAN DE BIEREN, gegeven den 15den van Lentemaand 1816; à 6 stuivers.

Te BREDA, bij W. VAN BERGEN en COMP., Boekdrukkers en Boekverkoopers